

Suuri valiokunta

Perjantai 21.2.2020 klo 13.30—14.57

Läsnä

puheenjohtaja Satu Hassi vihr

1. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä ps

2. varapuheenjohtaja Merja Kyllönen vas

jäsen Paavo Arhinmäki vas

jäsen Eva Biaudet r

jäsen Ritva Elomaa ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)

jäsen Sari Essayah kd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

jäsen Maria Guzenina sd

jäsen Eveliina Heinäluoma sd

jäsen Olli Immonen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)

jäsen Ville Kaunisto kok

jäsen Antti Kurvinen kesk (10, 11) (9, 12 osittain)

jäsen Suna Kymäläinen sd (10, 11) (9, 12 osittain)

jäsen Lulu Ranne ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (13 osittain)

jäsen Arto Satonen kok

jäsen Iiris Suomela vihr

jäsen Sinuhe Wallinheimo kok () (9 osittain)

jäsen Anne-Mari Virolainen kok

varajäsen Sanna Antikainen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

varajäsen Mari Holopainen vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (13 osittain)

varajäsen Mai Kivelä vas

varajäsen Pasi Kivisaari kesk (10, 11, 12) (9, 13 osittain)

varajäsen Matias Marttinen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

varajäsen Matias Mäkyten sd

varajäsen Jouni Ovaska kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

varajäsen Jenna Simula ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

varajäsen Hussein al-Tae sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14) (10, 12 osittain)

varajäsen Ben Zyskowitz kok (10, 11, 12, 13, 14) (9 osittain)

varajäsen Peter Östman kd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

Mats Löfström r

Sihteeri

valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 24 jäsentä.

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: Neuvottelut EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa

Valtioneuvoston E-selvitys E 6/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan kannanoton: ”Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä sitä, että yleisten asioiden neuvosto tekee kokouksessaan 25.2. päätöksen neuvottelujen käynnistämisestä EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa. Valiokunta painottaa, että sopimusneuvotteluissa tulisi pyrkiä mahdollisimman läheisen, laaja-alaisen, kunnianhimoisen ja tasapuoliset toimintaedellytykset turvaavan sopimuksen saavuttamiseen. Tämän tavoitteen mahdollistaminen edellyttää, että komissio valtuutetaan aloittamaan neuvottelut viivytyksettä. Valiokunta toteaa, että se tulee seuraamaan neuvottelujen edistymistä säännönmukaisesti tulevilla kokouksillaan.”

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Hassi sekä ed. Mäkelä ja Elomaa.

Keskustelun aikana puheenjohtaja Hassi esitteli työjaoston pohjaesityksen eduskunnan kannaksi: ”Suurella valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan. Valiokunta pitää perusteltuna Euroopan unionin asettamaa tavoitetta saavuttaa Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kokonaisvaltainen, kunnianhimoisen ja laaja-alainen kumppanuus talouden, kauppasuhteiden, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden sekä ulkosuhteiden alalla valtioneuvoston kirjelmässä E 6/2020 vp esitetyissä kysymyksissä. Keskeisinä unionin puolelta neuvotteluja ohjaavina tavoitteina ja periaatteina tulee olla Eurooppa-neuvoston aikaisempien linjausten mukaisesti sopimusosapuolten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, tasapuolisten toimintaedellytysten ja kilpailuolosuhteiden varmistaminen, työelämän normien ja sosiaalisen suojelun sekä ympäristön- ja eläinsuojelun korkea taso, sisämarkkinoiden ja tulliliiton yhtenäisyys, neljän vapauden jakamattomuus, unionin päätöksenteon ja oikeusjärjestyksen riippumattomuus sekä sääntöperusteisen kansainvälisen järjestelmän tukeminen ja ihmisoikeuksien turvaaminen. Tavoitteena tulee olla myös lentoliikennejärjestelyjen sujuvuuden turvaaminen. Lisäksi ilmastomuutoksen torjunnan on oltava olennainen osa suunniteltua kumppanuutta Pariisin sopimuksen velvoitteiden mukaisesti. Valiokunta uudistaa arvionsa siitä, että Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron vaikutukset Suomelle liittyvät erityisesti talouteen, lentoliikenteeseen, kauppaan ja suomalaisten arkeen Yhdistyneessä kuningaskunnassa (SuVL 1/2018 vp). Vaikka Yhdistyneelle kuningaskunnalla ei voi Schengen –alueen ulkopuolisena kolmasmaana olla jatkossa samoja etuja ja oikeuksia kuin jäsenvaltioilla, Suomen edun mukaista on, että UK:n EU-eron aiheuttamat haitat minimoidaan, ja että sen tuleva suhde unioniin olisi vähintään yhtä suotuisa kuin muiden unionin ulkopuolisten kumppaneiden. Valiokunta kiinnittää lisäksi valtioneuvoston huomiota asiassa annettuun ulkoasiainvaliokunnan kannanottoon.”

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

Ed. Mäkelä esitti ed. Elomaan kannattamana, että pohjaesitystä muutettaisiin siten, että sen toisesta virkkeestä poistettaisiin sanat ” neljän vapauden jakamattomuus”, ja että esityksen virke ”Lisäksi ilmastomuutoksen torjunnan on oltava olennainen osa suunniteltua kumppanuutta Pariisin sopimuksen velvoitteiden mukaisesti.” poistettaisiin kokonaisuudessaan ja se korvattaisiin virkkeellä ”Neuvotteluissa tulee myös huomioida kansallisvaltioiden kahdenvälisten suhteet ja kansallinen lainsäädäntö.” Ed. Mäkelän muutosesityksistä äänestettiin pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin muuttamattomana äänin 18—6, (-tyhjiä).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 4/2020 vp: Suurella valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan. Valiokunta pitää perusteltuna Euroopan unionin asettamaa tavoitetta saavuttaa Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kokonaisvaltainen, kunnianhimoinen ja laaja-alainen kumppanuus talouden, kauppasuhteiden, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden sekä ulkosuhteiden alalla valtioneuvoston kirjelmässä E 6/2020 vp esitetyissä kysymyksissä. Keskeisinä unionin puolelta neuvotteluja ohjaavina tavoitteina ja periaatteina tulee olla Eurooppa-neuvoston aikaisempien linjausten mukaisesti sopimusosapuolten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, tasapuolisten toimintaedellytysten ja kilpailuolosuhteiden varmistaminen, työelämän normien ja sosiaalisen suojelun sekä ympäristön- ja eläinsuojelun korkea taso, sisämarkkinoiden ja tulliliiton yhtenäisyys, neljän vapauden jakamattomuus, unionin päätöksenteon ja oikeusjärjestyksen riippumattomuus sekä sääntöperusteisen kansainvälisen järjestelmän tukeminen ja ihmisoikeuksien turvaaminen. Tavoitteena tulee olla myös lentoliikennejärjestelyjen sujuvuuden turvaaminen. Lisäksi ilmastomuutoksen torjunnan on oltava olennainen osa suunniteltua kumppanuutta Pariisin sopimuksen velvoitteiden mukaisesti. Valiokunta uudistaa arvionsa siitä, että Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron vaikutukset Suomelle liittyvät erityisesti talouteen, lentoliikenteeseen, kauppaan ja suomalaisten arkeen Yhdistyneessä kuningaskunnassa (SuVL 1/2018 vp). Vaikka Yhdistyneelle kuningaskunnalla ei voi Schengen –alueen ulkopuolisena kolmasmaana olla jatkossa samoja etuja ja oikeuksia kuin jäsenvaltioilla, Suomen edun mukaista on, että UK:n EU-eron aiheuttamat haitat minimoidaan, ja että sen tuleva suhde unioniin olisi vähintään yhtä suotuisa kuin muiden unionin ulkopuolisten kumppaneiden. Valiokunta kiinnittää lisäksi valtioneuvoston huomiota asiassa annettuun ulkoasiainvaliokunnan kannanottoon

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2021—2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (rahoituskehysasetus); 2.) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (omien varojen päätös); 3.) ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä (omien varojen täytäntöönpanoasetus); 4.) ehdotus neuvoston asetukseksi yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan, Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään ja kierrättämättömyyden muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen käyttöön asettamisessa noudatettavista menetelmistä ja menettelyistä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä (omien varojen käyttöönasettamisasetus); 5.) ehdotus neuvoston asetukseksi arvonlisäverosta kertyvien omien varojen lopullisesta yhdenmukaisesta kantomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1553/89 muuttamiseksi (ALV-omien varojen ase-

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

tus) sekä; 6.) ehdotus Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta (toimielinten sopimus talousarvioyhteistyöstä)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 45/2018 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 48/2018 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 15/2018 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 30/2018 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 13/2018 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 12/2018 vp
Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 21/2018 vp
Valiokunnan lausunto SuVL 12/2018 vp
U-jatkokirjelmä UJ 2/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. UJ 2/2020 vp - U 45/2018 vp

Merkittiin saapuneeksi tulevaisuusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi tarkastusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

5. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje eduskunnalle komission tiedonannosta sekä ehdotuksista vuosia 2021-2027 koskevaksi Euroopan unionin monivuotiseksi rahoituskehikseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 29/2018 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 15/2018 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 13/2018 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 12/2018 vp
Valiokunnan lausunto TrVL 11/2018 vp
E-jatkokirjelmä EJ 24/2018 vp
E-jatkokirjelmä EJ 1/2020 vp
E-jatkokirjelmä EJ 1/2020 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 1/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi tulevaisuusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi tarkastusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

6. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Vihreän siirtymän rahoitus; Kestävä Eurooppa- investointiohjelma

Valtioneuvoston E-selvitys E 62/2019 vp

Merkittiin saapuneeksi tulevaisuusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

7. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto "Vahva sosiaalinen Eurooppa oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi"

Valtioneuvoston E-selvitys E 2/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi tulevaisuusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

8. Valtioneuvoston selvitys: EU/UTP: Eduskunnan tiedottaminen Suomen vaikuttamisesta EU:n Afrikka-suhteita koskevaan tiedonantoon

Valtioneuvoston E-selvitys E 7/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi tulevaisuusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

9. Komissaari Jutta Urpilaisen kuuleminen

Valiokunnassa oli kuultavana:

- komissaari Jutta Urpilainen

Avustajanaan:

Antti Peltomäki

Euroopan komission Suomen-edustuston päällikkö

Arto Virtanen

kabinetin jäsen

Komissaari Urpilaisen puheenvuoron jälkeen puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Hassi sekä ed. Satonen, Wallinheimo, Virolainen, Mäkelä, Guzenina, Kyllönen, Suomela, Bjaudet, Holopainen, Kaunisto, al-Tae, Elomaa ja Mäkynen. Komissaari Urpilainen vastasi puheenvuoroihin.

10. Euroopan unionin neuvoston kokous 28.-29.11.2019 (kilpailukykyneuvosto 28.-29.11.2019)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 65/2019 vp

EUN-raportti Kilpailukykyneuvosto 28.-29.11.2019 A 10

Raportointi

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- ministeri Mika Lintilä

- ministeri Tuula Haatainen

Avustajinaan:

Timo Haapalehto

johtava asiantuntija

työ- ja elinkeinoministeriö

Hannele Timonen

johtava asiantuntija

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

työ- ja elinkeinoministeriö
Maija Heikkilä
asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Venja Henningsen
erityisasiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

11. Epävirallinen kilpailukykyministereiden (tutkimus) kokous 3.-4.2.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 84/2019 vp
EUN-raportti Epävirallinen kilpailukykyneuvosto 3.-4.2.2020; Tutkimus ja innovaatiot;
Zagreb A 11

Raportointi

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- ministeri Mika Lintilä
- ministeri Tuula Haatainen

Avustajinaan:
Timo Haapalehto
johtava asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Hannele Timonen
johtava asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Maija Heikkilä
asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Venja Henningsen
erityisasiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

12. Euroopan unionin neuvoston kokous 27.-28.2.2020 (Kilpailukykyneuvosto 27.-28.2.2020)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 7/2020 vp A 12

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- ministeri Mika Lintilä
- ministeri Tuula Haatainen

Avustajinaan:

Timo Haapalehto
johtava asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Hannele Timonen
johtava asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Maija Heikkilä
asiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö
Venja Henningsen
erityisasiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö

Ministerit Haatainen ja Lintilä esittelivät kokouksen asialistan. Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Hassi, Suomela ja Holopainen. Ministerit Haatainen ja Lintilä vastasivat puheenvuoroihin.

Asialista:

- A-kohtien hyväksyminen

SISÄMARKKINAT JA TEOLLISUUS

- Euroopan vihreän kehityksen ohjelma – siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja kiertotalouteen (E 61/2019 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (Kilpailukykyneuvosto 27.-28.2.2020, EUN 7/2020 vp) asialistalla.

- Päätelmät paremmasta sääntelystä "Kilpailukykyyn sekä kestävän ja osallistavan kasvun varmistaminen"
- Eurooppalainen ohjausjakso – Sisämarkkinoiden toimivuusraportti asiat

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

- Muut asiat: (a) Komission työohjelma 2020 (Sisämarkkinoita ja teollisuutta koskevat näkökohdat) ja (b) Tšekin yritysten sisämarkkinoiden esteitä koskevan tutkimuksen tulokset ja kansainvälisen konferenssin "EU:n sisämarkkinat pk-yritysten näkökulmasta" päätelmät (Praha, 16. tammikuuta 2020)

TUTKIMUS

- Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) strateginen innovaatio-ohjelma (U 70/2018 vp)

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

- Strateginen lähestymistapa kansainväliseen yhteistyöhön tutkimuksessa ja innovoinnissa; Horisontti Eurooppa -puiteohjelma (U 70/2018 vp)

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

- Muut asiat

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

13. Euroopan unionin neuvoston kokous 25.2.2020 (Yleisten asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 8/2020 vp A 13

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:

- valtiosihteeri Olli Koski, valtioneuvoston kanslia

Avustajanaan:

Heli Siivola

EU-erityisasiantuntija

valtioneuvoston kanslia

Silja Pasanen

EU-erityisasiantuntija

valtioneuvoston kanslia

Markku Lampinen

lähetystöneuvos

ulkoministeriö

Valtiosihteeri Koski esitteli kokouksen asialistan. Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Hassi sekä ed. Virolainen ja Arhinmäki. Valtiosihteeri Koski ja lähetystöneuvos Lampinen vastasivat puheenvuoroihin.

Pöytäkirja SuVP 6/2020 vp

Asialista:

- A-kohtien luettelon hyväksyminen

- (mahd.) Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027 (E 29/2018 vp, U 45/2018 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (Yleisten asioiden neuvosto 25.2.2020, EUN 8/2020 vp) asialistalla.

- 26. ja 27. maaliskuuta 2020 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu

- Lainsäädäntötyön suunnittelu: (a) Komission työohjelma vuodelle 2020 ja (b) Yhteinen julistus lainsäädäntöprioriteeteista ja monivuotisesta ohjelmasuunnittelusta

- (mahd.) Laajentuminen sekä vakautus- ja assosiaatioprosessi (E 5/2020 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (Yleisten asioiden neuvosto 25.2.2020, EUN 8/2020 vp) asialistalla.

- EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhteet (E 6/2020 vp): a) Neuvoston päätös luvan antamisesta aloittaa neuvottelut uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa ja b) EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhde – seuraavat vaiheet

Todettiin, että suuri valiokunta hyväksyi asiaissa eduskunnan kannan edellä 3 §:ssä.

- Muut asiat

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Muut asiat

-

15. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 26.2.2020 klo 13.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto